A főváros lakossága még mindig nő

A budapesti szocialista iparban foglalkoztatottak száma fokozatosan nő, s jelenleg meghaladja a 620 ezret. A növekvő létszámigény kielégítésére nincs megfelelő munkaerő-fedezet. Budapest munkaképeskorú férfi népességének ugyanis több mint 98 százaléka, a nőlakosságnak pedig 78 százaléka dolgozik, illetve tanul. A fővárosban jelenleg körülbelül kilencvenezer a munkaképes koron túl levő dolgozók száma. Jelentős részük nem jogcsult a nyugdíjra.

Figyelmeztető jelenség a munkaerő-hullámzás növekvő mértéke. Az idén például az építőipari dolgozók csaknem 60 százaléka változtatott munkahelyet. Megvizsgálták 9300 olyan budapesti fiatal munkakörülményeit, akik két éve tettek szakmunkásvizsgát. Kiderült, hogy közülük 900-an fél évig sem dolgoztak szakmájukban, hanem magasabb órabérért, segédmunkásként helyezkedtek el. Illetékesek szerint a budapesti munkaerőhelyzet alakulásában még hosszú ideig fontos szerepet játszik a vidékiek feláramlása. 1960 óta évente mintegy 22 000-rel több a fővárosban letelepedők száma, mint a kiköltözőké. A munkaerő jelentős hányadát adja továbbá a vidékről naponta bejáró, mintegy 160 ezer dolgozó. (MTI)

A kibernetika és a többi tudomány

Kalmár László akadémikus előadása

A kibernetika jelentősége a természettudományok és a társadalomtudományok szempontjából — ezzel a címmel tartott *Kalmár* László akadémikus, a Szegedi Akadémiai Bizottság rendezésében, nagysikerű előadást december 4-én a József Attila Tudományegyetem Kísérleti Fizikai Intézete előadótermében.

A nagyszámú hallgatóság — köztük akadémikusok, egyetemi tanárok, a szegedi tudományos élet több kiválósága — nagy érdeklődéssel kísérte végig az előadást, amelynek során Kalmár akadémikus *áttekintést adott a kibernetikának az egyes szaktudományokra gyakorolt hatásáról, a kibernetikai módszer alkalmazásának lehetőségeiről és szükségességéről a korszerű kutatásban.* A hatalmas ismeretanyagból az előadó nagy gonddal választotta ki azokat a részeket, amelyek ismertetése során a hallgatóság szinte teljes mélységben érzékelni tudta a kibernetika, az egyik legkorszerűbb tudományos irányzat jelentőségét. A magas tudományos igényű, mégis könnyen követhető előadás kitért a kibernetika létrejöttének körülményeire, a vele kapcsolatos filozófiai problémák egy részére, az információ adása, kódolása, továbbítása, dekódolása és vétele törvényeivel foglalkozó információ-elméletre, valamint ennek mennyiségi viszonyait vizsgáló információelméletre, a digitális elektronikus számológépet mint bonyolult információ-csatorna rendszert mutatta be Kalmár akadémikus, miután kitűnő ábrák segítségével megteremtette a digitális kódolás elve megértésének lehetőségét. Az előadás részletesen foglalkozott a kibernetika biológiai vonatkozásaival, bevezetésen a fehérjeszintézis folyamata információelméleti vizsgálatának legújabb eredményeivel. Ismertette azokat a kutatásokat, amelyek a fehérjemolekula szerkezetet meghatározó aminosav-sorozatnak a sejtmagban található dezoxiribonukleinsav-molekula szerkezetére jellemző purin-pirimidin-bázissorozat segítségével való kódolása „rejtjelkulcs-rendszerének" megfejtésére vezették. E kutatások egyes részleteit röviden párhuzamba állította azoknak az elektronikus számológép segítségével végzett nyelvészeti-régészeti kutatásoknak megfelelő részleteivel, amelyekkel nemrég sikerült a mayák írásrendszerét megfejteni. Ebben a részben domborodtak ki legplasztikusabban azok a nagyszerű távlatok, amelyeket a kibernetikai módszerek alkalmazása nyit meg a kutató tudósok, majd az egész emberiség előtt.

Melegen üdvözölni kell a Szegedi Akadémiai Bizottság kezdeményezését, miszerint időről időre lehetőséget ad az érdeklődőknek, hogy a különböző tudományágak egyes nagyhírű, szegedi képviselőit és azok munkásságát megismerhessék egy-egy, a fentiekben ismertetett rendezvényhez hasonló keretben.

M. D.

Nem sokáig kell tejesüveg

Másfél milliárdba kerül élelmiszereink évi csomagolása

A Központi Statisztikai Hivatal érdekes kimutatást készített a csomagolóanyagok felhasználásáról, az élelmiszerek csomagolási kultúrájának fejlődéséről. Az összesítésből kitűnik, hogy évente mintegy 1600 milliő forintot költenek Magyarországon az élelmi cikkek csomagolására, ebből 457 millió forintba kerül a papír, 357 millióba az üvegpalack, 315 millióba a konzervekhez felhasznált fém. E három legfontosabb csomagolóanyagot ragsorban a fa, a textil és a műanyag követi.

Hazánkban 29,5 százalékos részarányával vezet a papír a csomagolóanyagok között, ugyanakkor például Ausztriában 58,4, az Egyesült Államokban 52, Franciaországban 51 százalék ez az arány. Fából viszont másutt sokkal kevesebbet, alig 10—20 százalékát használják fel élelmiszerek csomagolására, mint nálunk.

A Statisztikai Hivatal megállapítja, hogy *az élelmiszerek csomagolási kultúrájában számottevő előrehaladás történt Magyarországon.* A dohányipar után, amelynek termékei lényegében teljes egészében csomagolva kerülnek forgalomba, a tartósítóiparban is mintegy megkétszereződött 1960 óta a csomagolt áruk mennyisége. A tartósító ipar termékeinek mintegy 76 százaléka előre csomagolva kerül forgalomba. Több más területeken is jelentős a fejlődés. *A csomagok minősége azonban nem mindig kifogástalan.*

A fejlett országokban a csomagolás új eszközei az úgynevezett tetra-packok, vagyis a használat után eldobható csomagoló anyagok. *Ilyen anyagok előállításával és bevezetésével hazánkban is foglalkoznak,* mindenekelőtt a tej, a kakaó és a gyümölcslevek csomagolásához akarják felhasználni ezeket az olcsó anyagokat. (MTI)

Képes híradó az üzemben

(Tudósítónktól.) A Pannónia Szőrmeárugyár szegedi gyáregységében sok nézője van a képes híradónak. Műszakváltás idején különösen sokan állnak meg az érdekes képek előtt. A Magyar Távirati Iroda 10—15 naponként küldi a friss, képes beszámolót, ami — véleményem szerint — még a rendszeres újságolvasónak és tv-nézőnek is mond újat.

Érdekesen, s igen ötletesen mutatják be a világ politikai, gazdasági, kulturális eseményeit is. A híradás e formája felkelti az emberek figyelmét.

Nikolényi Árpád

Elhamarkodott intézkedés

Pillanatkép a felsővárosi rendelőből

A betegek köréből érkezett több azonos értelmű panaszra ellátogattunk a felsővárosi körzet rendelőjébe, ahol néhány nappal ezelőtt — mint minden más körzetben — új szokást léptettek életbe.

Az egyszerűsítésnek képzelt adminisztrációs újítás elvben a simább és jobb betlátás érdekében történhetett. Az elmélet azonban csak akkor életképes, ha a gyakorlat is igazolja.

Káosz a kartonok körül

A jelen esetről nem mondhatjuk el ezt, mert minden tekintetben messze mögötte marad a betegek és az adminisztratív körzeti kollektíva alapkövetelményeinek. Egyik oka, és ez elég, hogy még technikailag sem készítették elő az új rendszert.

Van ugyan a fehér köpenyes nővér előtt egy három részre tagolt asztal, vagy 5 ezernyi összegyömöszölt kartotékkal, s hátul két kerékpár, és a szokásos berendezés áll. Távolabb vagy 25 főnyi, köralakban elhelyezkedett, türelmetlen beteg toporog. Az orvoshoz jöttek, de újabban csak az mehet be hozzá, akinek előkerül a kartonja. Így egyelőre az előtérben folongánk, ahol mindenki az elsőbbségét vitatja, élénk szenvedélyességgel. És ezzel máris hanyattesett az új rend, mert az asztalhoz idejében csak azok kerülhetnek, akik könyökkel csinálnak maguknak utat. A többi távolról kiáltja a nevét. Egyesek halkabban, a betegekhez illően, mások pedig szinte kiabálva. A bábeli hangzavarban ember legyen, aki egyetlen jó mozdulatot is képes tenni a kartonok között.

A derekamat tapogassa!

Közben a belső szobából dolgozó nővérek is türelmüket vesztik a zakatoló munka lassú üteme miatt.

Ezalatt a várakozók olyan megjegyzéseket tesznek, amilyeneket korábban egyetlen rendelőben sem lehetett hallani. Amikor hosszas könyökhasználatok árán egy kisebb csoport kerülhet az asztal elé és akad közöttük — mint a látott esetben is — egy egyszerűbb asszony, az adminisztrátort is orvosnak nézi, és panaszkodni kezd:

— Ne oda, ide nyújtson, kedves! — mondja derekára mutatva. — Itt fáj, meg a karjaim.

Erre a jelenlevők akaratlanul is hangosan elnevetik magukat. Ez a szerencsésebb esetek egyike, amit feljegyeztünk, mert a folytatás inkább az, hogy „nincs meg a kartonja", puhatolózni kell utána alaposabban.

— Hogy hívják magát? — hangzik a vallató kérdés. — Hol lakik? Melyik doktorhoz szokott járni?

— Ahhoz a magashoz, nagyon jó ember.

— Mikor volt itt utoljára?

— A multkoriban — feleli a kérdezett.

— Délelőtt, vagy délután?

— Éppen akkor harangoztak.

Hallottunk még egész sor felesleges kérdést, amivel az adminisztrátor a tehetetlenségét igyekezett palástolni. A vége pedig, hogy kijön egy asszisztens a rendelő szobából, hallja a vitát, látja a tehetetlenséget és bevezeti a pacienst karton nélkül az orvos elé. Ezzel azonban, megítélésem szerint, valamennyien megsértették a szabályokat.

Van sok, ami nincs

Lassan megint harangoznak, a kartonos nővér köpenyege hófehér, de az arca vérpiros. A tehetetlenség mérgét tükrözi.

— Felszaporodott már vagy öre a nemlétező kartonok száma — mondja hangos méltatlankodással. — Most mit csináljak?

A soha nem tapasztalt jelenetek után, amelyek az új rendet fejezik ki, az egész kollektíva megérdemelne egy-egy nagy adag bromot. Az orvos is jól teszi, ha bevesz valami erősebb újítás-csillapítót.

Ormós János

Nemzetközi ének- és zenei verseny lesz Budapesten

A Magyar Zeneművészek Szövetsége meghirdette az 1965. szeptember 18-tól 30-ig tartó budapesti nemzetközi énekversenyt, valamint a fafúvósok szeptember 11-től 23-ig megrendezendő nemzetközi versenyét. Az egyéni versenyeken a 32. évüket még be nem töltött művészek indulhatnak, a fúvósötösök tagjainak életkora együttesen nem haladhatja meg a 180 esztendőt.

Külön lépnek majd zsűri elé az operaária- és külön a dalénekesek; díjazásukat is így állapították meg. Mindkét versenyág első díja 15 ezer, második díja 10 000, harmadik díja pedig 5000 forint. A versenyben részt venni kívánó énekművészek 1965. január 31-ig jelentkezhetnek a Magyar Zeneművészek Szövetségénél.

Ezúttal első ízben rendeznek Magyarországon fafúvósversenyt, amelyen az elmúlt 17 év alatt jelentős fejlődést elért magyar fúvósgárda legjobb fiatal művészei vetélkedhetnek külföldi kollégáikkal. A klarinét, fagott és fuvolaverseny első díjat 10 000, a másodikat 6000 forintban állapították meg. A fúvóskvintettek legjobbja 25 ezer forintos, a második helyezést elérő együttes pedig 15 000 forintos díjban részesül. A fafúvósok versenyére május 15-ig fogad el jelentkezést a Magyar Zeneművészek Szövetsége.

Magyar osztrák tárgyalások kezdődtek

1964. december 7-én magyar—osztrák tárgyalások kezdődtek Bécsben polgári jogsegélyegyezmény létesítéséről. A magyar küldöttség dr. Ustor Endre nagykövet, a Külügyminisztérium főosztályvezetője vezetésével az osztrák fővárosba utazott. (MTI)

Nagysikerű filharmóniai hangverseny

Carlo Zecchi és Enrico Mainardi Szegeden

A múlt vasárnap délelőtt minden bizonnyal hosszú időre emlékezetes marad azok számára, akik ott voltak a Szegedi Nemzeti Színházban Carlo *Zecchi* és Enrico *Mainardi* hangversenyén. Ha a két világhírű olasz művész közül csak egyik lépett volna fel, az is nagy öröm lett volna, de így: rendkívüli esemény, zenei ünnep. Ünnep, mert *Carlo Zecchi és Enrico Mainardi olyan muzsikus, amilyen csak ritkán terem: előadását a technikai tökéletesség, az áradó muzsikálás és a hihetetlen szuggesztivitás jellemzi.*

Zecchi művészetének nagyságát legszembetűnőbben a zenekar munkáján, muzsikálásán keresztül lehet lemérni. Közismert tény, hogy Mozartot játszani a legnehezebb feladatok közé tartozik, s mégis, a zenekart mintha kicserélték volna. *Nyoma sem volt a gyakori fáradságnak,* fásultságnak: az együttes láthatóan örömmel muzsikált. S a művészetnek ez az öröme — amely abból származott, hogy tényleg Mozart szólt Zecchi dirigálása alatt — fokozatosan átterjedt a közönségre is. Egyszóval a C-dur Szimfónia (K. v. 200) és a D-dur Szerenád (K. v. 203) a mozarti zene szellemében szólalt meg — tökéletes volt.

Mainardi Schumann Gordonka-versenyét játszotta. Játékának lírai fűtöttsége, gyönyörű csellóhangja és nagyvonalú formálása teljesen feledtették a mű kétségtelen koncepcióbeli gyengéit. A ráadásként játszott Bach d-moll szólószvit Sarabande tételében mindenek fölött a szólamvezetés nagyszerűségét csodáltuk.

A hangversenyen a *Szegedi Bartók Béla Filmharmónikus Zenekar játszott, nagyon szépen.* Külön dicséret illeti az együttes két tehetséges tagját, *Várnagy* Lajost és *Nagy* Imrét, a Mozart Szerenádban nyújtott szép szólóikért.

Vántus István

Válaszol az illetékes

A villamosok közlekedéséről

A Dél-Magyarország november 28-i számában, az *„Olvasóink írják"* című összeállításban *Czakó* Mihály, Torockói utca 10. szám alatti lakos a villamosok közlekedési rendjét és a csúcsforgalom idejének összefüggéseit tette szóvá. Erre *Peták* József, a Szegedi Közlekedési Vállalat igazgatója többek között a következőket válaszolta:

A javaslat, hogy Budapest mintájára az üzemek és esetleg az iskolák munkakezdési ideje is lépcsőzetesen, tehát ne azonos időben kezdődjön, *igen helyes.* Erre vonatkozóan *előterjesztést tettünk* felettes szervünknek. Az ügyben a segítő szándékú javaslatot köszönjük.

*

Ugyancsak az *„Olvasóink írják"* összeállításunkban közöltük *K. Gy.*-nénak, az újszegedi kendergyár dolgozójának észrevételeit *a fodortelepi és az újszegedi villamosok csatlakozásának egyenetlenségéről.* A közlekedési vállalat vezetői az alábbiakat közölték:

A fodortelepi és az újszegedi villamosvonal hossza különböző, a kitérők távolsága nem egyenlő, nem is azonos számú kocsi jár a két vonalon. Ezek a tényezők okozzák, hogy *a két vonalon a villamosok menetideje nem egyenlő.* Ebből adódik, hogy a 15 perces és a 12 perces menetidőt *nem tudjuk* úgy összeegyeztetni, hogy a két vonalon közlekedő járművek minden esetben bevárják egymást. Az egyenletes utasszállítás miatt lehetőleg ragaszkodni kell menetidőhöz, annál is inkább, mert *az 1-es vonal csatlakozik a fodortelepi újszegedi járatokhoz.* Reggel az első és este az utolsó közlekedő villamosok *bevárják egymást.*

Hirdessen a

Dél-Magyarország és a Csongrád megyei Hírlapban

Apróhirdetését adja fel a Magyar Hirdető-e. A helyi, megyei és budapesti újságokba hirdetésfelvétel mindennap 8 órától 16.30 óráig. Szombaton: 8 órától 13 óráig. Szeged, Bajcsy-Zsilinszky utca 23. szám. (Volt Fellegesas utca.) x 33 278

Garázst

keres sürgősen személygépkocsi részére állami intézet. Telefon: 40-02. 10 241

Szeles, hűvös időben óvja ajkát

AJAKIRRAL!

3,80 Ft-ért kapható az illatszerboltokban.

Bp. 3285

Felveszünk:

sertésgondozót, segédmunkást, zsákvarrónőt

HIZLALDA Szeged, Dorozsmai u. 23. x10461

Az ÉM 41. sz. Állami Építőipari Vállalat

azonnali belépéssel felvesz:

víz- és gázvezeték-szerelőket, központi fűtésszerelőket, villanyszerelőket, burkolókat, központi fűtésszerelő csoportvezetőt, kubikosokat, kőművesek és szerelők mellé férfi és női segédmunkásokat, valamint Mg. Tsz-tagokat, időszakos munkára.

Jelentkezni lehet a vállalat központjában (Budapest V. József Attila u. 18.) A jelentkezőknek munkakönyvet, tanácsi munkavállalási engedélyt vagy tsz-vezetőségtől meghatározott időtartamra szóló munkavállalási engedélyt kell hozniuk. Vidéki dolgozóknak szállást biztosítunk.

L. 16